

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.8.2015
COM(2015) 408 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Luonnos neuvoston ja komission vuoden 2015 yhteiseksi raportiksi eurooppalaisen
koulutusyhteistyön strategisen kehyksen (ET 2020) täytäntöönpanemisesta**

Uudet painopisteet eurooppalaiselle yhteistyölle koulutuksen alalla
{SWD(2015) 161 final}

1. TAUSTA

Euroopan unionilla on edessään useita kiireellisiä tehtäviä: edellytysten palauttaminen työpaikkojen luomiselle ja talouden elpymiselle, kestävän kasvun saavuttaminen; investointivajeen poistaminen; sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen sekä erityisen huomion kiinnittäminen radikalisoitumiseen ja väkivaltaan. EU:n on samalla vastattava pitkän aikavälin haasteisiin, kuten ikääntymiseen, digitaali-aikaan sopeutumiseen ja kilpailuun maailmanlaajuisessa tietoon perustuvassa taloudessa.

EU:n työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelman antama poliittinen vastaus on uusi alku. Koulutuksella on kasvua edistävänä alana vahvat taloudelliset perusteet olla tässä uudessa ohjelmassa ratkaisevassa asemassa. Investoimalla inhimilliseen pääomaan varoja käytetään hyvin. Hyvällä koulutuksella edistetään kestäväää talouskasvua: se vauhdittaa tutkimusta ja kehittämistä ja innovointia sekä parantaa tuottavuutta ja kilpailukykyä. Kuten vuoden 2015 työllisyyden suuntaviivoissa korostettiin, koulutusjärjestelmien tehokkuutta ja vaikuttavuutta olisi parannettava, jotta voidaan nostaa työvoiman taitotasoa ja korjata se ongelma, että taidot eivät vastaa kysyntää. Näin voidaan paremmin ennakoida työmarkkinoiden nopeasti muuttuvia tarpeita ja vastata niihin. Tämä on erityisen tärkeää yhä digitaalisemmassa yhteiskunnassa ja kiertotalouteen siirryttäessä.

Ääriliikkeiden väkivallanteot vuoden 2015 alkupuolella olivat muistutus siitä, että koulutuksella on merkittävä tehtävä edistää osallisuutta ja tasa-arvoa, ylläpitää keskinäistä kunnioitusta ja juurruttaa perusarvot avoimessa ja demokraattisessa yhteiskunnassa. Koulutus tavoittaa myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, joten se on olennaisen tärkeä tekijä köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen ja syrjinnän ehkäisyssä ja torjunnassa ja aktiivisen kansalaisuuden perustan rakentamisessa. Koulutusalan olisi siten pyrittävä tehokkaammin varmistamaan kaikkien mahdollisuus laadukkaaseen oppimiseen, millä edistetään sosiaalista lähentymistä kohti korkeampaa tasoa.

Koulutuksella edistetään merkittävästi useita EU:n strategioita ja aloitteita, kuten Eurooppa 2020 -strategiaa, digitaaliset sisämarkkinat -aloitetta, Euroopan turvallisuusagendaa ja Euroopan investointiohjelmaa, rajoittamatta koulutuksen järjestämiseen liittyvää jäsenvaltioiden toimivaltaa. Koulutus 2020 -yhteistyö (ET 2020) täydentää kansallisia toimia ja tukee vertaisvaihdon, vastavuoroisen oppimisen ja näytön keräämisen avulla jäsenvaltioiden uudistuksien jatkamista niiden tuloksien parantamiseksi.

Komission vuoden 2014 seurantakatsauksesta käyvät ilmi jäljellä olevat vakavat haasteet:

- 20 prosenttia 15-vuotiaista EU:ssa menestyy huonosti lukemisessa sekä luonnontieteiden ja matematiikan alalla; 20 prosentilla aikuisista on heikko luku- ja laskutaito, ja 25 prosentilla heikot digitaaliset taidot, mutta vain 10,7 prosenttia osallistuu elinikäiseen oppimiseen, ja heistä hyvin harvat ovat heikosti koulutettuja aikuisia.
- Koulunkäynnin keskeyttävien osuus on tällä hetkellä 11,1 prosenttia, ja 19 jäsenvaltiota on saavuttanut Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteen, mutta yli

5 miljoonaa keskeyttää edelleen koulunkäyntinsä varhain ja heidän työttömyysasteensa on korkea (41 prosenttia).

- Korkeakoulutusta saavien määrä kohentuu edelleen ja on nyt 37,9 prosenttia. Eurooppa 2020 -ohjelman tavoitteen on täyttänyt 16 jäsenvaltiota, mutta tutkinnon suorittaneiden työllistettävyyden on edelleen vakava ongelma kriisistä eniten kärsivissä maissa.

Vuonna 2014 tehdystä ET 2020:n strategisen kehyksen kattavasta väliarvioinnista, johon osallistuivat jäsenvaltiot ja keskeiset sidosryhmät ja joka on tämän raportin pohjana, voitiin tehdä kolme pääasiallista politiikkaa koskevaa päätelmää:

- Koulutuksen kaikki tasot kattavan yhdenmisen kehyksen merkittävä arvo vahvistettiin. Tämänhetkinen joustavuuden ja liikkuvuuden tarve oppimiskokemusten välillä vaatii politiikan johdonmukaisuutta varhaiskasvatuksesta ja peruskoulutuksesta korkea-asteen ja ammatilliseen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen saakka.
- ET 2020:n neljä strategista tavoitetta (ja nykyiset EU:n vertailuarvot) pidetään voimassa, koska ne muotoiltiin kattavalla ja tulevaisuuteen suuntautuvalla tavalla ET 2020:tä koskevissa neuvoston päätelmissä vuonna 2009, ja ne tarjoavat vankan perustan ET 2020 -toimille vuoteen 2020 saakka. Poliittikan painopistettä on kuitenkin mitoitettava uudelleen siten, että siihen sisällytetään kiireelliset talouden ja työllisyyden haasteet ja koulutuksen rooli tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden edistämiseksi sekä perusarvojen, kulttuurienvälisen osaamisen ja aktiivisen kansalaisuuden välittämisessä.
- ET 2020:n roolia koko EU:n työpaikkojen, kasvun ja investointien strategiassa, mukaan lukien eurooppalainen ohjausjakso, on edelleen syvennettävä. Tämä merkitsee tiedon keräämisen ja vastavuoroisen oppimisen tehostamista uudistushaasteiden yhteydessä sekä kehyksen maakohtaisen merkityksen lisäämistä.

Edellä esitettyjen haasteiden ja politiikkaa koskevien johtopäätösten valossa ja jotta ET 2020 voitaisiin sovittaa paremmin yhteen EU:n poliittisen toimeksiannon ja painopisteiden kanssa, tässä yhteisessä raportissa ehdotetaan, että unionin yhteistyötä ohjataan tässä kehyksessä vuoteen 2020 saakka, eli työskentelyjakso pidennetään kolmesta vuodesta viiteen vuoteen.

2. PÄÄASIALLISET HAASTEET JA TULEVAT PAINOPISTEET

Tässä luvussa esitetään tilanneselvityksen ja jäsenvaltioiden välisten erojen havainnoinnin perusteella Euroopan koulutusalan tärkeimmät tapahtumat ja haasteet ja niiden pohjalta määritellyt (liite 1) uudet *painopistealat* ja *konkreettiset kysymykset*, joita jatkotoimet koskevat vuoteen 2020 saakka.

2.1 Oppimistulosten laatu ja merkittävyys on osaamisen kehittämisessä keskeistä

Perustaitojen alhainen taso Euroopassa vaikeuttaa talouden kehitystä ja rajoittaa merkittävästi henkilöiden ammatillista, sosiaalista ja henkilökohtaista kehitystä. Työllistyvyyden, innovoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi perustaitojen on

edistytävä samaan tahtiin muiden avaintaitojen ja asenteiden kanssa: luovuus, yrittäjäys ja aloittekyky, digitaaliset taidot (myös koodaus), vieraiden kielten osaaminen, kriittinen ajattelu, e-lukutaito ja medialukutaito mukaan luettuina, sekä kasvavia aloja, kuten vihreää taloutta, koskevat taidot.

Kannustaminen laadukkaisiin oppimistuloksiin koko eliniän perspektiivissä. Jäsenvaltioista 16 on ottanut käyttöön kattavia elinikäisen oppimisen strategioita, mutta kaikkien olisi kehitettävä niitä ja varmistettava siirtymismahdollisuudet eri koulutusmuotojen ja -tasojen välillä sekä koulutuksesta työelämään. Tämä vaatii jatkuvaa koordinoitua ja kumppanuutta eri koulutussektoreiden välillä.

Varhaiskasvatus on lähtökohta ja yksi tehokkaimmista keinoista kohentaa avaintaitoja, mutta siihen kohdistuu kaksinkertainen saatavuuteen ja laatuun liittyvä haaste. Palveluiden tarjoaminen alle 3-vuotiaille on erityisen ongelmallista. Jäsenvaltioiden edellisellä työskentelyjaksolla kehittämän varhaiskasvatuksen kehysten pohjalta keskeisiin jatkotoimiin sisältyvät saatavuuden parantaminen, keskittyminen heikommassa asemassa oleviin henkilöihin, henkilöstön ammatillinen kehittäminen sekä tehokkaat hallinto-, rahoitus- ja valvontajärjestelmät.

Kaikki jäsenvaltiot ***ovat ottaneet käyttöön toimenpiteitä koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi***, mutta nämä eivät aina muodosta kokonaisvaltaista strategiaa, jota edellytettiin vuoden 2011 neuvoston suosituksessa. Asian ratkaiseminen vaatii pitkäaikaista sitoutumista ja monialaista yhteistyötä, jossa keskitytään ehkäisemistöimiin ja ongelmiin puuttumiseen varhaisessa vaiheessa. Koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtääviin kouluissa toteutettaviin strategioihin pitäisi sisältyä yhteistyöratkaisut, kumppanuus ulkoisten sidosryhmien ja yhteisön kanssa sekä kaikkien opiskelijoiden oppimistulosten parantaminen.

Korkea-asteen koulutuksen järjestelmien pitäisi edistää tietoon perustuvaa taloutta. Korkea-asteen koulutuksella olisi vastattava tehokkaasti muuttuvan yhteiskunnan ja työmarkkinoiden vaatimuksiin varmistamalla, että nykyaikaistamisessa keskitytään opetuksen, tutkimuksen ja innovoinnin väliseen yhteisvaikutukseen, korkea-asteen koulutuslaitosten ja paikallisyhteisöjen ja alueiden välisiin yhteyksiin sekä innovatiivisiin lähestymistapoihin, joilla parannetaan opetussuunnitelmien tarkoituksenmukaisuutta muun muassa tieto- ja viestintätekniikkaa (TVT) käyttämällä. Valmistuneiden määrän lisääminen erityisesti heikommassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa on haaste monille jäsenvaltioille.

Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden työllisyysaste on hyvä useimmissa jäsenvaltioissa. Oppisopimuskoulutus ja ammatillisen koulutuksen kaksoisjärjestelmät ovat erityisen tärkeitä, koska ne varmistavat tarvittavat taidot, jotka helpottavat siirtymistä työmarkkinoille. Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet monia toimenpiteitä, joilla pannaan täytäntöön Bruggen julkilausumassa (2010) määritellyt tavoitteet kaudella 2011–2014. Näillä parannetaan ammatillisen koulutuksen suorituskykyä, laatua ja houkuttelevuutta painottaen työssä oppimista. Kaikkien tällaisten koulutusmuotojen edistämisen pitäisi jatkua seuraavalla työskentelyjaksolla, ja samalla olisi vahvistettava eurooppalaista oppisopimusyhteenliittymää ja työmarkkinoiden osaamistarpeiden ennakoitua. 22. kesäkuuta 2015 annetussa Riian julkilausumassa määritellyt keskipitkän aikavälin tavoitteet (ks. liite 2), joiden määrää on rajattu, ovat selkeyttäneet tarkemmin painopistettä.

Aikuisopiskelu on täydennys- ja uudelleenopiskelun perusta. Viimeaikaisena kehityssuuntana on aikuisten perustaitojen heikkous ja korkea työttömyysaste, minkä vuoksi on välttämätöntä vahvistaa eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman täytäntöönpanoa. Painopisteisiin olisi kuuluttava tehokkaampi hallinnointi, huomattava tarjonnan ja osallistumisen lisääminen, joustavampi tarjonta, laajempi saatavuus, tarkempi seuranta ja parempi laadunvarmistus (ks. liite 2).

2.2 Koulutuksen on edistettävä sosiaalista yhteenkuuluvuutta, tasa-arvoa, syrjimättömyyttä ja kansalaistaitoja

Eriarvoisuus on korkeimmillaan 30 vuoteen useimmissa Euroopan valtioissa ja OECD-maissa, ja tällä on kielteinen vaikutus koulutustuloksiin, koska koulutusjärjestelmät usein saavat aikaan olemassa olevien sosioekonomisen aseman kaavojen toistumisen. Sukupolvesta toiseen jatkuvan alhaisen koulutustason kierteen katkaisemisen on oltava siksi etusijalla. Vaikka useimmat jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimia heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden koulutukseen pääsyn helpottamiseksi, edelleen esiintyy merkittävä koulutusmahdollisuuksiin liittyvä kuilu, ja laadukkaan yleisen koulutuksen saatavuus on edelleen haaste monissa osissa EU:ta. Tarvitaan tehokkaita toimia kaikkien opiskelijoiden osallistavalle koulutukselle keskittyen niihin, joilla on heikot lähtökohdat tai erityistarpeita, jotka ovat maahanmuuttajia tai maahanmuuttajataustaisia ja romaneja. Nuorisotakuu olisi otettava täysimääräisesti käyttöön.

Koulutuksessa esiintyvään sukupuolten väliseen kuiluun olisi puututtava samoin kuin sukupuolten eroihin koulutusvalinnoissa. Kiusaamista ja väkivaltaa, myös sukupuoleen liittyvää, ei voida hyväksyä oppimisympäristössä. Oppilaitoksille ja opettajille on annettava välineitä ja tukea, jotta opiskelijat voivat saada oppimisympäristössään kokemusta osallisuudesta, tasa-arvosta, syrjimättömyydestä ja demokraattisesta kansalaisuudesta.

Opetusministerien 17. maaliskuuta 2015 antamassa Pariisin julistuksessa vaadittiin kaikilla tasoilla toteutettavia toimia, joilla vahvistetaan koulutuksen roolia kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämiseksi, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisessa sekä autetaan nuoria kehittymään vastuullisiksi, ennakkoluulottomiksi ja aktiivisiksi monimuotoisen ja osallisuutta edistävän yhteiskunnan jäseniksi¹. Koulutus on syrjäytymisen ja radikalisoitumisen ehkäisyn ja torjunnan kannalta tärkeää. Julistuksen jatkotoimenpiteet ovat keskeinen painopiste uudella työskentelyjaksolla, ja konkreettisia toimenpiteitä tuetaan Erasmus+ -ohjelman rahoituksella julistuksessa määriteltyjen neljän alan mukaisesti: i) sosiaalisten ja kansalaistaitojen sekä monikulttuuristen taitojen omaksumisen edistäminen, Euroopan perusarvoihin sitoutumisen parantaminen ja aktiivisen kansalaisuuden edistäminen; ii) kriittisen ajattelun ja medialukutaidon lisääminen; iii) heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten koulutuksen edistäminen; ja iv) kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistäminen.

2.3 Asianmukainen ja laadukas oppiminen edellyttää...

---

¹ Epävirallinen oppiminen on tärkeää edistettäessä nuorten sosiaalista ja demokraattista osallistumista. Tämä on EU:n nuorisoalan yhteistyöpuitteiden painopiste; ks. tuleva vuoden 2015 nuorisoraportti.

Innovatiivisten opetusmenetelmien sekä digitaalisten taitojen ja välineiden aktiivisempaa käyttöä: Useat jäsenvaltiot ilmoittavat hankkeista, joilla lisätään opettajien ja opiskelijoiden digitaalisia taitoja, ja kolmasosa on ottanut käyttöön kansallisia strategioita koulutuksen digitalisoimiseksi. Merkittäviä haasteita esiintyy kuitenkin yhä. Digitaalinen vallankumous lisää digitaalisten taitojen ja pätevyyksien kysyntää; koulutuksen on vastattava tähän tarpeeseen, ja tämä edellyttää investointeja infrastruktuuriin, organisatorista muutosta, digitaalisia laitteita ja kouluttajien digitaalisia taitoja sekä digitaalisten ja avointen koulutusresurssien ja laadukkaiden opetusohjelmistojen kehittämistä. Koulutusalan olisi hyödynnettävä uuden tieto- ja viestintäteknikan kehitystä ja otettava käyttöön innovatiivisia ja aktiivisia pedagogisia malleja, jotka pohjautuvat osallistaviin ja hankeperustaisiin menetelmiin. Avoimet oppimisympäristöt voivat edistää yhteistyötä koulutusalojen välillä myös, kun kyse on heikommassa asemassa olevista oppilaista.

Vahvaa tukea opettajille: Monet jäsenvaltiot ilmoittavat toimenpiteistä, joilla parannetaan opettajankoulutusta, ja painottavat, että opettajien ja kouluttajien ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen on oltava tarkoitukseensa sopivaa, ja sen on katettava aihealue, pedagogiikka ja käytäntö. Opettajia olisi koulutettava ottamaan huomioon oppijoiden suurempi moninaisuus, ehkäisemään koulunkäynnin keskeyttämistä ja käyttämään innovatiivisia opetusmenetelmiä ja tieto- ja viestintäteknikan välineitä parhaalla mahdollisella tavalla, ja heidän olisi saatava uransa alussa perehdyttämistukea.

Henkilöstöpula heikentää yhä enemmän laadukasta opetusta monissa maissa, ja opettajan uran kiinnostavuus on laskussa. Tarvitaan kattavia pitkän aikavälin strategioita valikoimaan sopivimmat ehdokkaat, joiden taustat ja kokemukset ovat erilaisia, koska ammatissa on merkittävä sukupuolisidonnainen painotus, ja heille on tarjottava niillä houkuttelevia uranäkymiä.

Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden helpottamista: Ensimmäinen liikkuvuuden tulostaulu (2014) osoittaa, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä, ja tiedon, opiskelijoiden tuen ja opintosuoritusten tunnustuksen osalta esiintyy merkittäviä esteitä. Avoimuutta, laadunvarmistusta, validointia sekä taitojen ja pätevyksien tunnustamista koskevia toimia on seurattava ja jatkettava. Liikkuvuutta koskevaa näyttöön perustuvaa seurantaa varten tarvitaan parempia tietoja.

Korkea-asteen koulutuksen kansainvälistymisen tukeminen on edelleen etusijalla samoin kuin strategisten kumppanuuksien ja yhteisten kurssien kehittäminen sekä opiskelijoiden, henkilökunnan ja tutkijoiden liikkuvuuden edistäminen.

EU:n tutkintojen avoimuutta ja tunnustamista koskevien välineiden vahvistamista ja yksinkertaistamista: Tutkintojen avoimuutta ja tunnustamista koskevat välineet ovat välttämättömiä liikkuvuuden, työllistyvyyden ja elinikäisen oppimisen sekä sen varmistamiseksi, että EU:n ulkopuolella hankittuja tutkintoja voidaan hyödyntää. Useimmat jäsenvaltiot ovat laatineet kansallisia tutkintojen viitekehyksiä ja ovat linkittäneet nämä eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen. Jatkotoimissa olisi edistettävä sitä, että avoimuudesta siirrytään tutkintojen tunnustamiseen kaikkialla Euroopassa vahvistamalla eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen roolia ja edistämällä epävirallisen ja arkioppimisen validointia. Digitaalisesti hankittujen tietojen, taitojen ja pätevyksien asianmukaisilla tunnustamis- ja validointivälineillä voidaan tukea avointen ja innovatiivisten opetusmenetelmien käyttöönottoa. Saavutettavuuden varmistamiseksi

olisi kiinnitettävä erityistä huomiota suurelle yleisölle suunnattujen taitoja ja pätevyyskäsä koskevien EU:n nykyisten välineiden yksinkertaistamiseen ja järjeistämiseen.

Investointivajeen täyttämistä: Tehokas investoiminen laadukkaaseen koulutukseen on kestävä kasvun lähde. Kriisistä lähtien julkiset määrärahat ovat kuitenkin olleet tiukassa ja useat jäsenvaltiot leikkaavat edelleen reaaliääräisiä koulutusmenojaan. Tämä viittaa siihen, että jäsenvaltioita on tuettava sellaisten uudistusten suunnittelussa, joilla tarjotaan laadukasta koulutusta tehokkaammin, laajassa yhteiskunnallisessa kontekstissa. Euroopan investointiohjelma, Erasmus+, Euroopan rakenne- ja investointirahastot, muun muassa nuorisotyöllisyysaloite ja Horisontti 2020, voivat auttaa edistämään investointeja ja tukemaan ET 2020:n politiikan painopisteitä varmistamalla vahvat yhteydet toimintalinjoihin.

3. HALLINTOTAPA JA TYÖSKENTELYMENETELMÄT

Vuoden 2012 yhteisen raportin jälkeen ET 2020:n hallinto on parantunut erityisesti, koska on vahvistettu näytön keräämistä (koulutuksen seurantakatsaus) sekä työryhmien toiminnallista luonnetta ja luotu keskeisten sidosryhmien välisen säännöllisen vaihdon foorumeja, kuten koulutus- ja nuorisofoorumi. Tilanneselvitys osoittaa, että lähestymistavasta seuraavalle työskentelyjaksolle vallitsee yhteisymmärrys:

- **Vahva analyttinen näyttö ja edistymisen seuranta** ovat välttämättömiä ET 2020 -kehiksen tehokkuudelle, ja niistä huolehditaan yhteistyössä Eurostatin, Eurydice-verkon, Cedefopin, OECD:n ja muiden järjestöjen kanssa
- **Raportoinnin** selkeyttäminen ja **järjeistämisen** ET 2020 -kehiksessä on ensisijaista ja sitä tuetaan pidentämällä työskentelyjakso 5 vuoteen
- **Tiiviimmät yhteydet koulutuksen, liiketoiminnan ja tutkimuksen välillä sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen** vahvistavat ET 2020:n vaikutusta ja koulutusjärjestelmien merkitystä Euroopan innovointivalmiuksien lisäämisessä. Horisontti 2020 -ohjelmaan kuuluvat osaamisyhteenliittymät, Erasmus+ -ohjelman alakohtaiset taitoyhteenliittymät, Marie Skłodowska-Curie -toimet sekä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti ovat tässä suhteessa suunnannäyttäjiä. Sitoutumista sidosryhmien kanssa edistetään myös koulutus- ja nuorisofoorumin, Euroopan korkeakoulu- ja yritysfoorumien, ammatillisen koulutuksen ja yritys-elämän foorumin sekä aihekohtaisten foorumeiden välityksellä jäsenvaltioissa. Yhteistyötä Euroopan kansalaisyhteiskunnan ja Euroopan työmarkkinaosapuolten kanssa jatketaan, jotta niiden asiantuntemusta ja niiden tarjoamia vaikutusmahdollisuuksia voidaan hyödyntää optimaalisesti.

ET 2020 -välineet ovat osoittautuneet toimiviksi, mutta niiden vaikutus ei ole aina ollut tehokas kansallisella tasolla, mikä johtuu puutteellisesta toimintojen synkronoinnista ja tietojen levittämisestä sekä siitä, että kansallisella tasolla ollaan huonosti perillä tulosten käyttökelpoisuudesta. ET 2020 -välineitä vahvistetaan:

- Komissio valmistelee yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa (mukaan lukien neuvoston kolme peräkkäistä puheenjohtajavaltiota) ET 2020 -toimintojen avoimuuden ja johdonmukaisuuden parantamiseksi **ET 2020:n alustavan, säännöllisesti**

päivitetävän työsuunnitelman, johon kootaan yhteen ET 2020 -työryhmissä sekä johtavien virkamiesten epävirallisissa ryhmissä (perus-, ammatillisesta ja korkeasteen koulutuksesta vastuussa olevien johtajien (pääosaston kokoukset) ja koulutusta käsittelevän korkean tason ryhmän kokouksissa) suunniteltuja vertaisoppimistapahtumia ja keskeisiä toimintoja, sekä tarjotaan niistä selkeä yleiskuva.

- Vuodesta 2016 lähtien ***ET 2020:n painopistealoja*** käsittelevät uuden sukupolven ***työryhmät***. Nämä välittävät tiedot asianmukaisille johtavien virkamiesten epävirallisille ryhmille, jotka tarjoavat ohjausta ja välittävät asiaankuuluvat tulokset neuvostolle. Innovatiivisia työmenetelmiä edistetään ja ryhmien tuloksia levitetään paremmin todellisen tiedonjaon aikaansaamiseksi.
- ***ET 2020:n vertaisoppimisen toimintoja***, jotka sisältyvät yleensä työryhmien työskentelyyn, vahvistetaan, ja niiden avulla samanlaisten poliittisten haasteiden edessä olevat jäsenvaltiot voivat työskennellä ryhmittäin. Maakohtaisiin haasteisiin keskittyvät ***vertaisarviointit*** pääosastojen tapaamisissa ovat osoittautuneet hyödyllisiksi, mutta ne vaativat enemmän valmistelua ja vuoropuhelua. Räättälöidyllä ***vertaisneuvonnalla*** voidaan tukea tiettyä kansallista uudistusohjelmaa.
- ***Hyvien toimintatapojen levittämistä*** ja kokemuksista oppimista, käyttäen tapauksen mukaan kansainvälistä näyttöä, edistetään teematapahtumilla, politiikkaan liittyvällä kokemustenvaihdolla ja kaikenlaisilla koulutuksessa hyvin toimiviin toimenpiteisiin liittyvillä tiedonsiirron ja -vaihdon järjestelyillä.
- ***Koulutuksen seurantakatsausta***, joka suoritetaan samanaikaisesti eurooppalaisen ohjausjakson kanssa ja joka tarjoaa ajantasaista aihe- ja maakohtaista näyttöä (mukaan lukien vahvuudet ja haasteet), hyödynnetään järjestelmällisesti neuvoston ja Euroopan parlamentin poliittisten keskustelujen pohjana käsiteltäessä koulutuksen haasteita ja uudistuksia.
- ***Erasmus+*** -ohjelman mahdollisuuksia lisätä ET 2020:n välineiden vaikutusta hyödynnetään täysimääräisesti, mukaan lukien politiikan kokeilujen valmistelun liittäminen työryhmiin ja erinomaisista hankkeista kerätyn näytön käyttö.

LIITE 1: EUROOPPALAISEN KOULUTUSYHTEISTYÖN PAINOPISTEALAT

Väliarvioinnissa vahvistettiin neljä ET 2020:n *strategista tavoitetta*, jotka neuvosto asetti vuonna 2009:

1. tehdään elinikäisestä oppimisesta ja liikkuvuudesta todellisuutta;
2. parannetaan koulutuksen laatua ja tehokkuutta;
3. edistetään tasapuolisuutta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja aktiivista kansalaisuutta;
4. edistetään luovuutta, innovointia ja yrittäjyyttä kaikilla koulutusasteilla.

Näiden strategisten tavoitteiden osalta tilanneselvityksessä korostettiin jäsenvaltioiden yhteistä tavoitetta tehostaa nykyisiä toiminnan painopistealoja. Jäljempänä olevassa taulukossa ehdotetaan **painopistealojen vähentämistä 13:sta kuuteen**, joista kukin voi edistää yhtä tai useampaa strategista tavoitetta, vuoteen 2020 ulottuvalla ajanjaksolla täysin johdonmukaisesti EU:n yleisten poliittisten painopisteiden kanssa ja niitä edistäen.

Jäljempänä olevassa taulukossa painopistealat jaetaan *konkreettisiksi kysymyksiksi*. Tällä vastataan neuvoston pyyntöön esittää konkreettisemmin aihealat tulevaa toimintaa varten. Näitä aloja seurataan ET 2020:n työmenetelmillä ja sen välineillä; ne i) ovat jäsenvaltioille yhteisiä haasteita ja ii) niihin puuttumisesta unionin tasolla saadaan lisäarvoa.

Jäsenvaltiot valitsevat omien painopistealojensa mukaisesti ne alat ja kysymykset, joihin ne haluavat osallistua yhteistyön puitteissa.

	PAINOPISTEALUEET	KONKREETTISET KYSYMYKSET
1	<p>Merkittävät ja laadukkaat taidot ja pätevyudet keskittyen oppimistuloksiin, työllistävyyteen, innovointiin ja aktiiviseen kansalaisuuteen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kohdennettujen poliitikkojen tehostaminen perustaidoissa, mukaan lukien lukutaito, matematiikka, luonnontieteet ja digitaalinen lukutaito, heikosti suoriutuvien osuuden vähentämiseksi kaikkialla Euroopassa • Laaja-alaisten ja avaintaitojen kehittämisen vahvistaminen elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevan eurooppalaisen viitekehyksen mukaisesti ja erityisesti digitaalisten, yrittäjyyttä koskevien ja kielellisten valmiuksien vahvistaminen EU:n yhteisten puitteiden ja itsearviointivälineiden, kuten HEInnovate-välineen avulla • Sellaisten elinikäistä oppimista koskevien strategioiden laatiminen, joilla vastataan siirtymävaiheisiin koulutuksessa ja joilla edistetään siirtymää ammatilliseen koulutukseen, korkeasteen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen sekä niiden välillä, mukaan lukien epävirallinen ja arkioppiminen sekä siirtyminen koulutuksesta työhön • Erityisesti heikommassa asemassa olevien laadukkaan varhaiskasvatuksen saatavuuden edistäminen ja varhaiskasvatuksen laatuvarusteiden täytäntöönpano • Koulunkäynnin keskeyttämisen vähentäminen tukemalla kouluissa toteutettavia strategioita ja antamalla uusia mahdollisuuksia, korostamalla tehokasta opiskeluympäristöä ja opetusmenetelmiä • Korkea-asteen koulutuksen työmarkkinarelevanssin ja yhteiskunnallisen merkityksen edistäminen muun muassa hankkimalla paremmin tietoa työmarkkinoiden tarpeista ja tuloksista ja ennakoimalla ne paremmin, uudistamalla opetussuunnitelmia, lisäämällä työhön perustuvaa opiskelua ja tehostamalla laitosten ja työnantajien välistä yhteistyötä • Riian julkilausumassa määriteltyjen keskipitkän aikavälin tavoitteiden (ks. liite 2) täytäntöönpano ammattillisessa koulutuksessa ja eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän vahvistaminen sekä työmarkkinoiden osaamistarpeiden ennakoinnin parantaminen • Eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman täytäntöönpano (ks. liite 2)
2	<p>Osallistava koulutus, tasa-arvo, syrjimättömyys ja kansalaistaitojen edistäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppijoiden yhä suurempaan moninaisuuteen vastaaminen ja laadukkaaseen ja osallistavaan yleiseen koulutukseen pääsyn varmistaminen kaikille oppijoille, myös niille, joilla on heikot lähtökohdat, erityistarpeita, jotka ovat maahanmuuttajia tai maahanmuuttajataustaisia ja romaneja, sekä syrjinnän, rasmin, segregaaion, kiusaamisen, väkivallan ja stereotyyppien torjuminen • Sukupuolten välisen kuilun kuominen umpeen koulutuksessa ja molempien sukupuolten kannalta tasapainoisempien koulutusvalintojen edistäminen

		<ul style="list-style-type: none"> • Tehokkaan opiskelu- ja työskentelykielen omaksumisen helpottaminen maahanmuuttajien keskuudessa • Kansalaisvaikuttamisen, kulttuurienvälisten, sosiaalisten ja ihmissuhdetaitojen, keskinäisen yhteisymmärryksen ja kunnioituksen sekä demokraattisten arvojen ja perusoikeuksien tiedostamisen edistäminen • Kriittisen ajattelun sekä tietoverkko- ja medialukutaitojen edistäminen
3	Avoin ja innovatiivinen koulutus ja digitaalisen aikakauden täysimääräinen omaksuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatiivisten ja aktiivisten opetusmenetelmien, kuten tieteidenvälisten opetus- ja yhteistyömenetelmien valtavirtaistaminen, millä edistetään asianmukaisen ja korkean tason osaamisen ja pätevyyden kehittämistä ja millä samalla edistetään esimerkiksi heikommassa asemassa olevien ja vammaisten osallistavaa koulutusta • Koulutusalan osallistavan hallinnon edistäminen kannustamalla oppijoiden, opettajien, vanhempien ja laajemman paikallisyhteisön, kuten kansalaisyhteiskunnan, työmarkkinaosapuolten ja liike-elämän osallistumista • Synergian lisääminen koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan välillä kestävän kasvun näkökulmasta ja korkeakoulujen kehityksen perusteella keskittyen entistä enemmän ammatilliseen koulutukseen ja peruskouluihin • Tietotekniikan käytön edistäminen systemisen muutoksen ohjaajana, jotta koulutuksen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta parannetaan kaikilla tasoilla • Avointen ja digitaalisten koulutusresurssien sekä opetusmenetelmien saatavuuden ja laadun tehostaminen kaikilla koulutustasoilla yhteistyössä Euroopan avoimen lähdekoodin yhteisöjen kanssa • Digitaalisten taitojen ja pätevyyksien kehittämiseen vastaaminen kaikilla koulutustasoilla digitaalisen vallankumouksen vuoksi
4	Vahva tuki opettajille	<ul style="list-style-type: none"> • Parhaiden ja sopivimpien opettajan ammattiin hakevien rekrytoinnin, valinnan ja perehdyttämisen vahvistaminen • Opettajan ammatin houkuttelevuuden ja arvostuksen kohottaminen myös kattavien strategioiden avulla • Opettajien peruskoulutuksen ja jatkuvan ammatillisen kehityksen tukeminen, jotta voidaan käsitellä erityisesti oppijoiden lisääntyneitä moninaisuutta, koulunkäynnin keskeyttämistä, työhön perustuvaa oppimista, digitaalisia taitoja ja innovatiivisia opetusmenetelmiä, mukaan lukien EU:n välineet, kuten eTwinning, School Education Gateway -portaali ja aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi (EPALE) • Opetustyön huipputaiteen edistäminen kaikilla tasoilla ohjelmasuunnittelun, oppivan organisaation ja kannustinjärjestelmien avulla sekä tutkimalla uusia tapoja mitata opettajankoulutuksen laatua

5	<p>Avoimuus sekä taitojen ja pätevyysien tunnustaminen koulutuksen ja työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avoimuuden, laadunvarmistuksen, taitojen ja pätevyysien validoinnin ja tunnistamisen edistäminen, mukaan lukien pätevyudet, jotka on hankittu digitaalisessa, verkko- ja avoimessa koulutuksessa, sekä epävirallisen ja arkioppimisen validointi • Sellaisten avoimuuteen, dokumentointiin, validointiin ja tunnistamiseen liittyvien välineiden yksinkertaistaminen ja järjeistäminen, joilla pyritään tavoittamaan suoraan opiskelijat, työntekijät ja työnantajat sekä edistämään tutkintojen viitekehysten käyttöä • Opiskelijoiden, henkilökunnan ja tutkijoiden liikkuvuuden edistäminen sekä strategisten kumppanuuksien ja yhteisten kurssien kehittäminen lisäämällä korkea-asteen koulutuksen kansainvälistymistä
6	<p>Kestävä investointi, koulutusjärjestelmien toimivuus ja tehokkuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopan investointiohjelman käyttämättömyyden tutkiminen koulutuksen alalla muun muassa edistämällä rahoitusmalleja, joilla houkutellessa yksityisiä toimijoita ja pääomaa • Jäsenvaltioiden kannustaminen käyttämään näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, kun ne seuraavat toimintalinjoja ja suunnittelevat uudistuksia, joilla tarjotaan laadukasta koulutusta tehokkaammin • Kestävien investointien varmistamista koskevien innovatiivisten toimien edistäminen kaikissa koulutusmuodoissa ja kaikilla koulutustasoilla, mukaan lukien tulosperusteinen rahoitus ja kustannusten jako

LIITE 2: AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA AIKUISKOULUTUKSEN ERITYISET PAINOPISTEET VUOTEEN 2020 SAAKKA

Ammatillisen koulutuksen alakohtaisissa ohjelmissa (Kööpenhaminan ja Bruggen prosessi) ja uudistetussa eurooppalaisessa aikuiskoulutusohjelmassa vaaditaan tavoitteiden ja painopisteiden tarkempaa määrittelyä (ja niiden hyväksymistä tässä yhteisessä raportissa) vuoteen 2020 saakka ulottuvaksi ajanjaksoksi.

Riian julkilausuman ammatillista koulutusta koskevat keskipitkän aikavälin tavoitteet

- **Työssä tapahtuvan oppimisen** kaikkien muotojen, erityisesti oppisopimuskoulutuksen, edistäminen ottamalla mukaan työmarkkinaosapuolet, yritykset, kauppakamarit ja ammatillisen koulutuksen tarjoajat, sekä tukemalla innovointia ja yrittäjyyttä
- Ammatillisen koulutuksen **laadunvarmistusmenetelmien** kehittäminen edelleen EQAVET -viitekehyksen suosituksen mukaisesti ja, osana laadunvarmistusjärjestelmiä, jatkuvien **tieto- ja palautejärjestelmien luominen IVET- ja CVET -järjestelmiin oppimistuloksien perusteella**
- **Ammatillisen koulutuksen saatavuuden** parantaminen ja **kaikille varmistettavat tutkinnot** joustavammilla ja helppopääsyisemmällä järjestelmillä erityisesti tarjoamalla tehokkaita ja integroituja neuvontapalveluita sekä varmistamalla epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin saatavuus
- **Avaintaitojen** vahvistaminen edelleen ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmissa ja parempien mahdollisuuksien tarjoaminen näiden taitojen hankkimiseksi tai kehittämiseksi ammatillisen perus- tai jatkokoulutuksen avulla
- Systemaattisten lähestymistapojen käyttöönotto sekä mahdollisuuksien tarjoaminen **ammatillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja ohjaajien perus- ja täydennysvaiheen ammatilliseen kehittämiseen** koulussa ja työpaikalla

Uudistetun eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman painopisteet

- **Hallinto:** aikuiskoulutuksen johdonmukaisuuden varmistaminen muiden politiikanalojen kanssa, koordinoinnin, tehokkuuden sekä yhteiskunnan, talouden ja ympäristön tarpeisiin sovittamisen parantaminen; investointien lisääminen
- **Tarjonta ja osallistuminen:** korkealaatuisen aikuiskoulutuksen tarjoamisen lisääminen huomattavasti, mukaan lukien erityisesti luku- ja laskutaidon sekä digitaalisten taitojen opetus, ja osallistumisen lisääminen tehokkaalla opiskelijoiden tavoittamista, ohjausta ja motivaatiota koskevilla strategioilla, jotka kohdistuvat niitä eniten tarvitseviin ryhmiin
- **Joustavuus ja saatavuus:** saatavuuden laajentaminen lisäämällä työpaikalla tapahtuvan oppimisen käyttömahdollisuuksia ja hyödyntämällä tehokkaasti tieto- ja viestintätekniikkaa; vähän koulutettujen aikuisten taitojen arviointimenettelyjen käyttöönotto ja riittävien uusien mahdollisuuksien tarjoaminen niille, joilla ei ole tason 3 tutkintoa, jotta he voivat saada eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen mukaisen tunnustetun tutkinnon
- **Laatu:** laadunvarmistuksen parantaminen, mukaan lukien seuranta ja vaikutusten arviointi, aikuiskouluttajien perus- ja täydennyskoulutuksen parantaminen ja tarvittavien tietojen kerääminen tarpeista, jotta tarjontaa voidaan kohdentaa ja suunnitella tehokkaasti